

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТУ
«ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**

Код та найменування спеціальності **073 «Менеджмент»**

Освітньо-професійна програма **Менеджмент**

Ступінь вищої освіти **бакалавр**

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності 073 Менеджмент
«02» вересня 2024 р. протокол № 1

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 22-01/2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Менеджменту і логістики](#)

Викладач: Козак Катерина Богданівна, професор кафедри менеджменту і логістики, доктор економічних наук

Контакти:

kozakkate.coach@gmail.com

38(050)336-93-03; 712-41-14

[Профайл
викладача](#)

Освітній компонент викладається на 3_курсі у 5 семестрі

Кількість: кредитів – 4, годин – 120

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	36	20	16
заочна	16	8	8
Самостійна робота, годин	Денна – 84		Заочна – 104

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Предметом освітнього компоненту є закономірності стосунків та поведінки людей у конфліктних ситуаціях, причини виникнення конфліктів і методи їх подолання. Завдяки засвоєнню змісту навчальної дисципліни студенти матимуть можливість оволодіти знаннями, вміннями та навичками попередження, розв'язання та врегулювання конфліктів, передбачати шляхи подолання та профілактики конфліктів, прогнозувати зміни і динаміку перебігу конфліктів та застосовувати набуті знання в практичній діяльності.

Даний курс охоплює коло питань, що стосуються конфліктів, а саме, сутність конфлікту, характеристика типів конфліктів у колективі; управління конфліктною ситуацією, методи управління конфліктною ситуацією, міжособистісні стилі вирішення конфліктів, характеристика елементів соціально-психологічного клімату в колективі, згуртованість колективу; аналіз причин появи конфліктів, характеристика елементів конфлікту, модель оволодіння конфліктною ситуацією, яким образом захистити себе від впливу важких у спілкуванні людей; природа стресу і його причини, організаційні й особистісні фактори стресів; профілактика конфліктів під час організаційних змін; профілактика міжособистісних конфліктів; вирішення конфліктів.

Освітній компонент «Психологія конфлікту» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Мультикультуралізм сучасного світу», «Філософія і психологія», «Етика ділового спілкування», «Основи командоутворення», «Комунікативний менеджмент», «Самоменеджмент», «Івент менеджмент» та є базою для оволодіння знаннями освітніх компонент «Менеджмент персоналу», «Теорія та практика прийняття управлінських рішень», «Лідерство та організаційна поведінка».

3. Мета освітнього компоненту

Метою освітнього компоненту – ознайомлення та засвоєння комплексу знань з теорії конфлікту, законів та закономірностей функціонування конфліктів у сучасному суспільстві, формування та розвиток умінь і навичок регулювання конфліктів у процесі професійної діяльності.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Психологія конфлікту» здобувач вищої освіти отримусе наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент»](#) та [Освітньо-професійній програмі Менеджмент](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність визначати та описувати характеристики організації
5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту
6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації
11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.
15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на

основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

20*. Забезпечувати безперервний саморозвиток і самовдосконалення, розвиток професійних компетенцій у співробітників

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Теоретико-методичні основи психології конфліктів			
1	Сутність конфлікту та його характерні риси.	2	1
2	Конфліктна ситуація та інцидент.	2	1
3	Функції конфліктів та їх наслідки.	2	-
4	Особа як суб'єкт конфлікту.	2	-
5	Конфлікт як форма комунікацій.	2	1
6	Соціально-трудові конфлікти, їх регулювання та вирішення.	2	1
	Разом	12	4
Змістовий модуль 2. Технологія та методи управління конфліктами			
7	Конфліктність в системі «керівник-колектив» і управління нею.	2	-
8	Конфліктна взаємодія в процесі інновацій.	2	2
9	Прогнозування та профілактика виникнення конфлікту.	1	-
10	Безконфліктне спілкування в процесі проведення професійних переговорів.	2	-
11	Конфліктність в системі «керівник-колектив» і управління нею.	1	2
	Разом	8	4
Разом за ОК:		20	8

5.2 Перелік практичних робіт

№ зп	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
	Змістовний модуль 1. Теоретико-методичні основи психології конфліктів		
1	Сутність конфлікту та його характерні риси.	1	1
2	Конфліктна ситуація та інцидент.	1	1
3	Функції конфліктів та їх наслідки. Особа як суб'єкт конфлікту.	2	1
4	Конфлікт як форма комунікацій.	2	0,5
5	Соціально-трудові конфлікти, їх регулювання та вирішення.	2	0,5
	Разом	8	4
	Змістовний модуль 2. Технологія та методи управління конфліктами		
6	Конфліктність в системі «керівник-колектив» і управління нею.	1	1
7	Конфліктна взаємодія в процесі інновацій.	1	1
8	Прогнозування та профілактика виникнення конфлікту.	2	1
9	Безконфліктне спілкування в процесі проведення професійних переговорів.	2	0,5
10	Конфліктність в системі «керівник-колектив» і управління нею.	2	0,5
	Разом	8	4
Всього за ОК:		16	8

5.3. Перелік завдань до самостійної роботи

	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Опрацювання окремих тем освітнього компоненту, які не виносяться на лекції	20	30
2	Написання реферату Тема1 Психологічна характеристика конфліктів, що виникають у сфері освіти. Тема 2. Методи розв'язання і врегулювання конфліктів в організаціях.. Тема 3. Психологічна характеристика конфліктів в організаціях. Тема 4. Психологічна профілактика конфліктів. Тема 5. Аналіз основних психологічних підходів у вивченні внутрішньо особистісних конфліктів.	40	50
3	Підготовка презентації до виступу з доповіддю	24	24
Всього за ОК:		84	104

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- опитування та доповіді на практичних заняттях;
- оцінювання індивідуального навчального завдання;
- модульний контроль (теоретичні питання, розв'язування кейсу).

Підсумковий контроль ОК – **екзамен**.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	Заочна
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти навчальної дисципліни		
Лекційний курс *	-	-
Практичні роботи*	10	10
Самостійна робота*	10	10
Модульна контрольна робота	15	15
Всього за змістовний модуль 1	35	35
Змістовий модуль 2. Технологія та методи управління персоналом		
Лекційний курс *	-	-
Практичні роботи*	10	10
Самостійна робота*	10	10
Модульна контрольна робота	15	15
Всього за змістовний модуль 2	35	35
Екзамен	30	30
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	Якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними умінями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, умінями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Критерії оцінювання до модульної контрольної роботи

Вид роботи	Максимальний бал	Пояснення до нарахування балів
Відповіді на теоретичні питання (2 питання)	5	За надану повну обґрунтовану відповідь на два питання (максимальний бал – 2,5 бали за кожну відповідь)
Розв’язання кейсу	10	Максимальний бал нараховується за умов, що завдання виконано повністю, Відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином.
Разом	15	

Критерії оцінювання відповідей на теоретичні питання

Розподіл балів за відповіді на одне теоретичне питання	Критерії оцінювання відповідей
2,3-2,5	за умови, якщо здобувач показав глибокі знання, чітко, грамотно, логічно і послідовно його викладає; вільно оперує термінологією, знайомий із законодавчими та нормативними документами, вмів аналізувати ситуацію та має альтернативні погляди на викладений матеріал.
1,5-2,2	за умови, якщо здобувач має тверді знання, грамотно і по суті викладає відповіді на поставленні питання, не допускає грубих помилок при відповіді на них, але не повністю розкриває зміст.

2,1-1,4	за умови, якщо здобувач знає теоретичний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не надає належної оцінки процесів та явищ, не чітко формулює категорії та допускає незначні помилки при відповідях.
1,3-0	за умови, якщо здобувач при відповіді допускає суттєві помилки, матеріал викладає не послідовно, з припущенням неточностей у формулюваннях та відсутності термінології.

Критерії оцінювання результатів виконання кейсу

Розподіл балів за розв'язання кейсу	Результати розв'язання кейсу
10	Здобувач самостійно розв'язує стандартні, комбіновані й нестандартні проблеми рейсового завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати. Відповідь базується на рівні творчого мислення. Визначає суттєві елементи, які повинні враховуватися при аналізі завдання. Здобувач виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу, демонструє вміння логічно мислити, робити логічні висновки. Завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, аргументовано і оформлено належним чином.
5	Здобувач самостійно розв'язує типові елементи рейсового завдання, може самостійно скласти схему розв'язання завдання, обрати раціональний метод, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. Здобувач виявив знання навчально-програмного матеріалу вище середнього рівня з декількома незначними помилками, які істотно не впливають на кінцевий результат. Відповідь базується на рівні самостійного мислення.
3	Здобувач при виконанні завдання виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи. Обрав правильний напрямок дій для розв'язку кейсу, але з наявністю несуттєвих помилок в розкритті окремих питань та поверховому обґрунтуванні висновків. Завдання виконано не менше ніж на 80 %, якщо допущені незначні помилки у розрахунках або оформленні
2	Здобувач розв'язав найпростіші типові елементи завдання, виявив здатність виконувати основні елементарні операції, але не спроможний самостійно сформулювати проблему і визначити метод її розв'язання, та прийняти управлінське рішення. Завдання виконано не менше ніж на 60 % за умови належного оформлення; Відповідь здобувача та виконання завдань відповідають мінімальним вимогам. Здобувач демонструє здатність впоратися з завданнями, передбаченими програмою, на рівні репродуктивного відтворення
0	Здобувач відмовився від розв'язання кейсового завдання.

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

1,9-2,0 балів	2,5 – 3,0 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
---------------	-----------------	---	----------

1,5 – 1,8 балів	2,4 – 2,0 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
1,0 – 1,4 балів	1,9 – 1,5 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,5 – 0,9 балів	1,4 – 1,0 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 балів	0-0,9 балів	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (написання реферату)

8-10 балів	Реферат виконане самостійно, не містить плагіату, тема розкрита повністю; логічність та послідовність викладання матеріалу, використання сучасних літературних джерел, статистичних даних тощо. Зроблено презентацію.	відмінно
5-7 балів	В цілому правильно виокремлено основні положення кожного з джерел, але не зроблено їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.	добре
2-4 балів	Завдання відпрацьовано частково: тема розкрита не в повному обсязі.	задовільно
0-1 балів	Завдання не виконано.	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт.

Лекційні заняття: словесні методи (лекція, дискусія, співбесіда); пояснювально-демонстраційний; інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах).

Практичні заняття: практичний метод; інтерактивні методи навчання (тренінг, кейс-метод, мозковий штурм, проблемне навчання).

Самостійна робота: складання реферату, доповіді, виконання індивідуально-дослідницького завдання, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо).

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Бакаленко, Олена Анатоліївна. Психологія управління [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. А. Бакаленко ; Харків нац. ун-т радіоелектроніки. — Харків : ХНУРЕ, 2020. — 120 с. Мова: Українська Шифр: 15(075) Авторський знак: Б19

2. Економіка та управління персоналом: магістерський курс [Електронний ресурс]: навч. посіб. / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, М. І. Дзямулич та ін. ; за заг. ред. О. М. Шубалого ; Луцьк. нац. техн. ун-т. Луцьк : Надстир'я, 2024. 344 с. Мова: Українська Шифр: 33(075) Авторський знак: Е45

3. Калениченко, Руслан Арсенович. Психологія бізнесу [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Р. А. Калениченко, А. С. Коханець, О. О. Нежинська ; Київ. нац. ун-т будівництва і архітектури. — Ірпінь, 2023. — 270 с. Мова: Українська Шифр: 15(075) Авторський знак: К17

4. Кісіль, Зоряна Романівна. Психологія управління [Електронний ресурс] : навч.

посіб. у схемах, таблицях, коментарях / З. Р. Кісіль, Д. В. Швець ; Одес. держ. ун-т внутрішніх справ. — Одеса, 2023. — 208 с. Мова: Українська Шифр: 15(075) Авторський знак: K44

5. Козак К. Б. Конфліктологія : метод. вказівки до практ. занять студентів [Електронний ресурс] : спец. 073 "Менеджмент", галузь знань 07 «Управління та адміністрування» СВО «Бакалавр» / К. Б. Козак ; відп. за вип. І. І. Савенко ; Каф. менеджменту і логістики. Одеса : ОНАХТ, 2021. 19 с. Мова: Українська Шифр: 15(07) Авторський знак: K59

6. Менеджмент: теорія, практика і мистецтво управління [Текст] : навч. посіб. / І. О. Седікова, Н. М. Корсікова, Є. М. Коренман та ін. ; Одес. нац. технол. ун-т. Одеса, 2024. 452 с.

Додаткові:

1. Верховна Рада —[Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Державна служба з питань праці [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://dsp.gov.ua/faq/shcho-take-vyvihnennia-pratsivnykiv-ta-iaki-poriadok-ioho-zastosuvannia/>
3. Духовний капітал сучасної організації [Текст] / Г. В. Ангелов, К. Б. Козак, С. М. Тодорова // Економіка харчової промисловості : наук. журн. 2014. № 1 (21). С. 23-25. Бібліогр.: 4 назв. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://surl.li/rolygr>
4. Закон України «Про запобігання корупції» - [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
5. Кодекс законів про працю [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/print1412155380798712#Text>
6. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Адаптивні механізми управління в системі сталого економічного розвитку агропромислового виробництва [Текст] : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. "Економіка та управління національним господарством": Сум. нац. аграр. ун-т, [Одес. нац. акад. харч. технологій]. Суми, 2021. 36 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1558330>
8. Формування та функціонування адаптивних механізмів управління сталим розвитком агропромислового виробництва [Текст] : монографія / К. Б. Козак. Харків : Стильна типографія, 2020. 323 с. Бібліогр.: с. 279-323. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1554901>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [Вимог роботодавців](#).

Викладач

ПІДПИСАНО

Катерина КОЗАК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Менеджменту і логістики

Протокол від «30» серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри МіЛ

ПІДПИСАНО

Ірина СЕДІКОВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Менеджмент

ПІДПИСАНО

Наталя КОРСІКОВА